

SLOVENSKI NAROD

Shaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petiti a 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati peti vsta 4 D; notice, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogo. voru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravišstvo: Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, 1. nadstropje. — Telefon št. 34

Poština plačana v gotovini.

Ne zamudite

roka za inseriranje v jutrišnji novoletni številki «Slovenskega Naroda». — Novoletna voščila moremo sprejemati le še danes do 6. zvečer, druge inserate pa še

jutri dopoldne do 10.

Za trgovce in obrtnike, ki imajo svoje odjemalce v Ljubljani in okolici, je «Slovenski Narod» najboljši in najuspešnejši oglasni organ.

JUTRI

začne izhajati v «Slovenskem Narodu» novi roman „Borba za ljubezen“

Roman je napisal slavni francoski pisatelj I. H. Magog, ki bo vodil naše čitatelje skozi najzanimivejše sfere modernega življenja, po zagonetnem, mikavnem in pestrem filmskem življenju. Roman sam je kakor napol film, da ti zastaja dih, ko čitaš o drznih avanturah in junaškem boju

filmskega ljubljence,

ki se bori za sebe in za ljubezen lepe, mlade, a nedostopne in trdosrčne filmske dive. Od poglavja do poglavja je dejanje bolj napeto in zanimivo. Prepričani smo, da romana ne bo nehal čitati nikdo, ki bo prečital prva poglavja.

Ze zadnji romani «Slovenskega Naroda» so splošno ugajali. «Borba za ljubezen» bo glede zanimivosti in napetosti prekosila vse dosedanje in nam gotovo pridobila tudi lepo število novih čitateljev in čitateljic. Opozorite svoje znanke in znanca na naš novi roman. Vsak vam bo hvaležen, da mu boste s tem pripravili mnogo ur prijateljskega razvedrila.

Zanimivosti iz HSS

Ogromen strankin davek za poslance. — Zahvala g. Puclju. — Državni podtajniki.

— Zagreb, 30. decembra. Včerajšnji seji hrvatsko - seljaškega kluba je prisostvovalo 44 poslancev. Ostali so se opravičili z boleznijo. Podpredsednik HSS Josip Predavec je poročal, da so poslanci plačali od svojih dnevnih v fond za palačo »Hrvatskega seljaškega doma« v Zagrebu pet milijonov dinarjev. Stepan Radić je sporočil, da se po Novem letu izseli iz palače v svojo hišo na Pantovčaku. v palači na Zrinjevcu pa bo obdržal samo par sob za ministre, poslance in za druge obiske. Za predsednika HSK je bil izvoljen mesto Pavla Radića, ki je bil imenovan za ministra. dr. Stanko Šibenik. Podpredsednik kluba Kovačević je poveljeval sposobnosti in zaslugi dr. Šibenika in Puclja kot seljaških ministrov. Obema je bilo izraženo priznanje. Seljaški ministri niso dolžni prisostvovati klubskim sejam tekot dneva, pač pa zvečer po 6. uri.

O državnih podtajnikih je Stepan Radić izjavil: »Obdržali bomo vsa dosedanja podtajniška mesta s tem, da zamenjamo mesto državnega podtajnika v prometnem ministristvu s podtajništvom v ministristvu za šume in rudnike.«

V Dalmaciji poide Stepan Radić 4. ali 5. januarja. Na koncu je delal Stepan Radić novinarjem radostnega obraza: »Sedaj bo šlo fino, sedaj bodo kolesa sijajno topla!«

SMRTNE OBSODBE V BEOGRADU

— Beograd, 30. decembra. Danes je bila izrečena razsodiha I. stopnega sodišča v spijonski aferi bosanskih razbojnikov Felima Bajkovića in Coce Antonića. Oba sta bila obsojena na smrt. Poročnik Dimić je bil obsojen na 20 let. (Glej »Dogodke na 2. strani«)

Klaverna bilanca našega parlamenta

V poldrugem letu svojega obstoja je Narodna skupščina sprejela le sedem zakonov. — Vlada je odgovorila le na 10 procentov vloženih vprašanj in interpelacij. — Zavožen zunanja politika. — Kratkovidnost naših diplomatov.

— Beograd, 30. decembra. Na kongresu demokratske zajednice so bili iznešeni zanimivi referati, ki osvetljujejo stanje naše zunanje in notranje politike. Zanimivi so bili odstavki Davidovičevega govora o zunanji politiki. Davidovič je izjavil: »Naša vlada je iskala edino prijateljsko zvezo v obsegu Mussolinijeve Italije. Ko smo nekdanj spravevali, ali bo Reka ostala naša, so nam odgovarjali: »Ne brigajte se, to se razume!« Ko smo opozarjali, da se Italija pripravlja, da pobese Albanijo, so nam zatrjevali: »Pa to je izključeno!« Odhod dr. Ninčića iz vlade pomeni popoln polom naše zunanje politike. Sedaj se dr. Ninčić pripravlja na dopust, mesto da bi prevzel odgovornost. Se hujše pa je, da svetuje dr. Ninčić sedanjim vladim, naj nadaljuje tudi ona smeri njegove politike. Vsa naša zunanja, notranja, finančna, prometna, gospodarska in moralna politika je bila zgrešena. Sedaj zahtevajo od nas, naj vstopimo v vlado in naj rešimo, kar se rešiti da. Mi vprašamo: Kdo je privedel državo do tega stanja? Jasno je, da nas Uzunović in njegovi tovariši ne kličejo v vlado iskreno radi sodelovanja, ker vedo, da bi našli v vladi le nered in nedelavnost, ki jo odklanjamo. Mi hočemo iskreno sodelovati za narod in za domovino. Vedno smo se držali načela: Naj propade Demokratska zajednica ali naj živi naša domovina!«

Nato je povzel besedo dr. Ilija Šumenković, ki je podal zelo zanimiv referat o delu našega parlamenta. Od 8. februarja 1925., to je od zadnjih skupščinskih volitev je Narodna skupščina izvršila sledeče delo:

1. Funkcija Narodne skupščine kot kontrola vladine dela: Poslanci so vložili 2009 vprašanj, prejeli pa 132 odgovorov. Interpelacij je bilo 144, odgovorov 16.

2. Zakonodajna funkcija Narodne skupščine: Od strani vlade je bilo predloženo 49 zakonskih načrtov, Narodna skupščina je sprejela 39 zakonskih načrtov, med temi 22 mednarodnih konvencij, ki so bile sestavljene izven parlamenta in večinoma tudi brez inicijative naše države kot na primer konvencija mednarodnega urada dela v Ženevi. Faktično je potemtakem Narodna skupščina sprejela samo 7 zakonskih načrtov, ki so bili sestavljeni na podlagi direktnih potreb naše države. 20 zakonskih predlogov je ostalo nerešenih.

Narodni poslanci so vložili okrog 60 zakonskih načrtov. Sprejel je bil samo en zakon. Med nerešenimi zakonskimi predlogi so se nahajali zelo važni načrti kot n. pr. zakonski načrt o sodiščih, sodnikih, ljudskih šolah, centralni upravi, kazenskega zakona, kazenskega postopanja o dobrovoljnih itd. K temu treba še dodati, da obstoja za večino teh načrtov možnost skrajšanega zakonodajnega postopka potom zakonodajnega odbora. Iz predloženega je razvidna strahovitá nemarnost in nedelavnost odločujočih činiteljev. Nedelavnost parlamenta kompromitira vse odgovorne činitelje, pa tudi samo ustanovo parlamenta.

Radikalni se boje odločitve

Včerajšnja seja radikalnega kluba je potekla brezplodno, današnja je bila odpovedana. — K besedi so priglasi skoraj sami Uzunovičevi nasprotniki

— Beograd, 30. decembra. Svočna seja radikalnega poslanskega kluba, za katero je zavladoval v političnih krogih veliko zanimanje, je potekla proti pričakovanju mirno. Seji je prisostvovalo nad 80 poslancev radikalnega kluba, med njimi tudi vsi radikalni ministri. Ministrski predsednik Nikola Uzunović je v skoro enournih izjavah opisal razvoj vladne krize ter se branil pred očitki, ki so bili zadnje dni iznešeni na njegov račun. Za Uzunovičem je prevzel besedo glavni govornik opozicije v klubu Ranko Trifunović, ki je ostro napadel Stepana Radića in HSS, a tudi Uzunovića, kateremu je očital razne nekorektnosti. Tudi Milutin Dragović je napadel ministrskega predsednika Uzunovića, češ da je izgubil glavo.

Po končani seji, ki se nadaljuje danes dopoldne, je izjavil Uzunović: »Končalo se je tako, kakor sem pričakoval. Ni bilo ne zadovoljevežev, ne razkola, vse je v redu.«

Tik pred sejo je izdal Jugoslovanski klub komuniké, v katerem navaja, da Nikola Uzunović ni pravčasno obvestil predsednika dr. Korošca o sestavi svoje nove vlade in da tudi pozneje ni iskal novih stikov s klubom, kar bi bil moral storiti, ako bi mu bilo do resnega sodelovanja s predstavniki slovenskega naroda. Komuniké je napravil na politične kroge precej klaverno vtis, ker izhaja iz njega, da je pripravljena SLS stopiti v vlado brez vsakih koncesij in da ne stavlja nikakih pogojev.

— Beograd, 30. decembra. Današnja seja poslanskega kluba radikalne stranke je bila sklicana za 10. dopoldne. K debati so bili priglasi sami Pašičevići, da nadaljujejo s kritiko, ki so jo pričeli že na snočni seji. Na veliko začudenje političnih krogov pa je bila seja v zadnjem hipu odpovedana. Posl. dr. Radonić je sporočil navzočim poslancem, da je umrl v Davosu sin prvega podpredsednika radikalnega kluba Ilije Mihajlovića in jih pozval, naj se napolitjo korporativno v Mihajlovičovo stanovanje, da mu izrečejo sožalje. Poslanci so se razvrstili v sprevod in odšli na stanovanje Ilije Mihajlovića. V sled tega dogodka je bila seja radikalnega kluba odgoda od jutri ob 10. dopoldne. K debati je prijavljenih še 30 govornikov, večinoma odločnih pristašev Nikole Pašića. Obrambo vlade so prevzeli samo trije poslanci.

mestu potikal z napačnimi dokumenti in pod napačnim imenom. Danes so na policijski ugotovili še druge istinitive grehe. Sam je priznal, da je 17. avgusta t. l. pobegnil iz zaporov deželnega sodišča, kjer bi moral predsediti osemmesечно kazni radi tatvine. Pobegnil je najprej brez dokumentov in potnega lista na Koroško, se tam klatil po vaseh in se končno meseca septembra povrnil v Ljubljano. Na vprašanje, kako je dobil dokumente na ime Ivana Cerarja, je cinično odgovoril: »Bogme, kupil sem jih! Gospod komisar, to je resnica, gola resnica! Tam pod velikim kostanjem na Vodnikovem trgu sem jih meseca septembra kupil od nekega delavca Jáneza. Dal sem mu zanje sto dinarjev.«

Francetu Isteniću na policijski niso hoteli verjeti in so res kmalu ugotovili, kako je prišel nevarni tat do teh dokumentov. Dne 19. septembra t. l. je nekdo vlomil v stanovanje Marije Ločniškar na Prežanju pri St. Vidu nad Ljubljano. Tat je odnesel med drugim mizarju Ivanu Cerarju delavsko knjižico, učne dokumente, dalje komplet orlovski krog in druge stvari. Ko so na policijski Isteniću to predložili, je začel rohneti: »Nisem ukradel!« Istenić je tudi osumljen, da je vlomil v barako Leopolda Benka v Vilharjevi ulici meseca avgusta takoj, ko je pobegnil iz zaporov. Iz shrambe je odnesel hleb kruha, 30 jajc, 2 steklenici smrekovega soka in druge malenkosti.

— Beograd, 30. decembra. Danes je bila izrečena razsodiha I. stopnega sodišča v spijonski aferi bosanskih razbojnikov Felima Bajkovića in Coce Antonića. Oba sta bila obsojena na smrt. Poročnik Dimić je bil obsojen na 20 let. (Glej »Dogodke na 2. strani«)

Razsodiščna pogodba med Nemčijo in Italijo

Včeraj je bila v Rimu svečano podpisana arbitražna pogodba med Nemčijo in Italijo. — Nemčija je odklonila italijanski predlog po tesnejši zvezi obeh držav.

— Rim, 30. decembra. Včeraj ob 16. je bila podpisana v palači Chigi v Rimu razsodiščna pogodba med Italijo in Nemčijo. Za Italijo je podpisal pogodbo predsednik vlade Mussolini, za Nemčijo nemški poslanik v Rimu von Neurath, ki mu je bilo izdano posebno pooblastilo berlinske vlade. Svečanosti podpisovanja so prisostvovali državni podtajnik Grandi in drugi višji uradniki zunanega ministristva in nemškega poslanstva. Med podpisovanjem so bile posnete številne fotografije za liste. Cereemonija je trajala 15 minut. Besedilo pogodbe je bilo tekot noči objavljeno istočasno v Rimu in Berlinu.

Pogodba obstoja iz 16 členov ter se

naslanja tako po besedilu kakor po vsebini na ostale slične pogodbe, ki jih je sklenila Nemčija zadnja leta z različni sosedji.

— Berlin, 30. decembra. Nemško - italijanska razsodiščna pogodba ne vsebuje nobene politične ali vojaške klavzule. Od italijanske strani so sicer poskušali pridobiti berlinsko zunanje ministristvo za široko prijateljsko pogodbo, kar pa je Nemčija z ozirom na svoje dobre odnose s Francijo odklonila. Tukajšnji politični krogi ne pripisujejo pogodbi posebne važnosti. Pogodba prevideva danes v Evropi po Locarnu vdomeženi način razsodišča v vseh vprašanjih, ki se ne dajo rešiti običajnim diplomatskim potom.

Drzen beg Slovenca iz tujske legije

Romantični doživljaji mladega rudarja. — S trebuhom za kruhom v Francijo. — Prevarane nade. — Razočaranje v tujski legiji. — V boju z Ab-el-Krimo m. — Smrt nonevaren beg.

Te dni se je vrnil v Ljubljano mlad slovenski rudar, ki je pred dvema letoma odšel v širni svet s trebuhom za kruhom. Telesno in duševno strtl in razočaran se je vrnil po dveletnem trpljenju zopet v domovino. Njegovi doživljaji v tujini so naravnost romantični in se slišijo kot kak zloglasni »šundroman«.

Z večjo skupino rudarjev je odpotoval 1. 1924. v Francijo, kjer so dobili delo v raznih rudnikih. Zasluzek sicer ni bil slab, a delo je bilo naporno in je črpalo moči. Če si si hotel kaj prihraniti, si moral stradati. To pa kranjskemu Janezu ni ugalajlo. Zato je zapustil rudniško delo ter iskal lažjega zasluzka. Romal je iz kraja v kraj ter povsod povpraševal za delom, toda nič pripravnega mu ni prišlo pod roko.

Podal se je končno v neko francosko pristanišče, kjer je upal, da bo naletel na kako ugodnejšo priliko. Res se je kmalu seznanil z agenci, ki nabirajo prostovoljce za francoske tujske legije v Afriki. Bil je ravno brez ficka v žepu in ponudba je bila zelo mikavna. Brez dolgega oklevanja se je vpisal in kmalu je odjadel pod toplo južno sonce. Po običajnem vezbanju je bil uvrščen v legijo, ki je odpotovala v Alžir. Dokler so bili v varnih zavetjih, mu ni bilo huduga. Včasih ga je sicer mučila želja po kranjskem cvičku, toda to je bilo še lahko prenašati. Čakali pa so ga še mnogo hujši napori. Nastala je vojna z Ab del Krimom. Takrat pa je moral tudi naš Janez na bojišče. To pa je že vse bolj neprijetna stvar. Poleg stalne nevarnosti s strani sovražnih domačinov se je pri-

čelo tudi še drugo trpljenje: dolgi pohodi, hudi boji, jeza in glad. Mnogo njegovih tovarišev je omagalo sredi pota in prišli so v ujetništvo, iz katerega se niso nikoli več povrnili.

Sedaj se je začel Janez kesati svojega nepremišljenega dejanja. Noč in dan je tihljal, kako bi se izmuznil. Začel je marodirati, toda s tem ni dosegel prav ničesar. Nasprotno, zameril se je še svojim predstojnikom, ki so mu odslej še manj priznavali. V legiji je bilo vse polno tujecev najrazličnejših narodnosti. Ob neki ugodni priliki je Janez skupno z dvema Nemcem in nekim Portugalcem pobegnil. Pot dolga več sto kilometrov, ki jo je moral prehoditi, je bila nepopisna. V stalni nevarnosti, ob pomanjkanju hrane in vode, so se morali skrivati pred vojaškimi oblastmi, ki bi jih bile kot vojne begunce postavile pred preki sod. V tem slučaju bi ga čakala samo krogla. Vsi trije njegovi tovariši so podlegli nepisnim mukam, ki so jih pretrpeli. Zadnjih sto kilometrov je moral napraviti sam in z največjo previdnostjo in nevarnostjo se mu je končno posrečilo, da se vkrcal na zapadni obali Maroka na neko tovarno ladjo, kjer je opravljal težakša dela in se tako prepepal v Španijo. Ker ni imel denarja, je potoval skozi Španijo zopet peš in prehodil okrog 1500 km. Pri našem konzulatu v Milanu je dobil nekaj potne podpore in je tako pred par dnevi srečno dospel v Ljubljano, nato pa odpotoval na svoj dom neke ob Savi. Sveto se je zaklel, da nikoli več ne zapusti svoje domovine, ki je ne le najlepša, ampak tudi najboljša na svetu...

150.000 uradnikov v Jugoslaviji

Zanimivi statistični podatki.

Beograd, 30. decembra. Po podatkih, ki jih je zbral proračunsko oddeljenje ministristva financ in ki se nahajajo v poročilu finančnega odbora Narodne skupščine, je bilo 1. avgusta 1925 v Jugoslaviji 150.000 uradnikov I. kategorije 11.625, II. kategorije 32.112, III. kat. 14.606, zvezničarjev 20.018, služtarjev 16.425, dnevničarjev 14.484, žandarjev in finančnih stražnikov 28.020, podoficirjev 5894 in oficirjev 6.649. Torej skupno 149.833. Ukaznih uradnikov je 40%.

Država meri 248.848 km². Razdeljena je na 33 oblasti in 386 srezov. Občin je 5076, naselbin 27.306. Mesta štejejo skupno 2.533.183 ljudi. Celokupnega prebivalstva je 13 milijonov.

KONGRES DAVIDOVIČEVE STRANKE

— Beograd, 30. decembra. Kongres demokratske stranke je danes dopoldne nadaljeval svoje razprave. Najprvo je govoril dr. Voja Veljković o davčni reformi in gospodarski krizi. Tekot svojega govora je ostro napadel radikalno stranko, ki nič ne dela in ki se bori samo za portfelje. Tudi Radićeva stranka v tem pogledu ne zaostaja za radikali. Tekot svojega skoro dveletnega sodelovanja v Beogradu ni dosegla nobene izdatne ugodnosti za seljaštvo. Nato je govoril posl. Sečarov o izenačenju davkov in davčni reformi. Njegov referat je bil neobičajno dolg in skrbno sestavljen. Kongres nadaljuje svoje delo popoldne.

— Beograd, 30. decembra. Danes je bila izrečena razsodiha I. stopnega sodišča v spijonski aferi bosanskih razbojnikov Felima Bajkovića in Coce Antonića. Oba sta bila obsojena na smrt. Poročnik Dimić je bil obsojen na 20 let. (Glej »Dogodke na 2. strani«)

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Efekt: 2½% drž. renta za vojno škodo 350, 7% invest. pos. 1921 82-84, Celjska posojilnica 195-198, Ljubljanska kreditna banka 150, Merkantilna banka 98-100, Prva hrvatska štedionica 890-0, Kreditni zavod 170-180, Strojne tovarne in livarne 150, Trboveljska premogokopna dr. 345, Združene papirnice 120-120, Stavbena družba Ljubljana 55-65, Sešir 104, 4¼% kom. zad. dež. bke. 20-22, 4¼% zast. 1. kr. dež. bke. 20-22.

ZAGREBSKA BORZA.

Efekt: 7% invest. pos. 1921 82-83, 2½% drž. rente 352-2, 350-52, Ljubljanska kreditna 148-0, Hrv. eskomptna banka 100-50, Kredita banka Zgb. 102-105, Hipotekarna banka 59-0, Jugobanka 97,5-98, Prastrediona 892,50-895, Drava dd. Osijek 375-0, Sečarana, Osijek, 440-445, Isis dd. 50-51, Gutman 250-0, Slaveks 114-0, Slavonija 32,50-33, Trboveljska 352-365, Unio 290-0, Vevče 120-0, Agraria 48-48,50.

Devize: Amsterdam 22.675-22.735, Dunaj 798,35-801,35, Berlin 13.499-13.529, Bruselj 787-790, Italija 254,73-256,73, London 274.836-275.636, Newyork 56.539-56.739, Pariz 225-227, Praga 167,70-168,50, Curih 10.945-10.975. — Valute: dolar 55,90-56,100.

INOZEMSKE BORZE.

— Curih: Beograd 9.11, Pariz 20.50, Newyork 517.125, Milan 20.50, London 23.30, Praga 15.33, Dunaj 73.05.

— Trst: Beograd 39.03, Curih 428.50, London 107.65625.

Darujte za sokoiski Tabor! Darujte za dijaške kuhinje

Zanimivosti iz naših krajev

Madžarski špijon v naši finančni in orožniški službi. — Bombe pri osiškem gasilnem društvu. — Senzacionalen proces v Beogradu.

V Subotici je bil te dni izročen državemu pravdnistvu bivši orožnik in finančni stražnik Tomo Zebić, rodom iz Baje, ki je kot naš državni uslužbenec vršil špijonažo za Madžarsko. O tej aferi se je že svojčas mnogo pisalo, vendar pa takrat še ni bilo povsem jasno, za kaj gre. Zebić je bil do leta 1925. uslužbenec kot finančni stražnik ob madžarski meji. Meseca decembra je nenadoma izginil. Se le pozneje se je doznalo, da je pobegnil na Madžarsko, ker je imel slabo vest ter se je bal, da bi odkril njegove zveze s tihopolci. Madžarske oblasti so ga najprej zaprle, pozneje pa je prošil, naj ga sprejmejo v madžarsko vojsko. Na intervencijo šefa madžarske poročevalske in špijonažne službe je bil izpuščen iz zapor, toda le pod pogojem, da se vrne v Jugoslavijo ter tam vrši špijonažo v korist Madžarske. Zebić je na to brez nadaljnjega pristal. Poarežilo se mu je, da je neopažen prišel nazaj preko meje. Bil je celo tako drzen, da je ponovno prošil za državno službo. Nastavili so ga kot orožnika v Prizrenu. Znal si je pridobiti zaupanje svojih predstojnikov ter je kmalu prišel celo v divizijsko komando, kjer je opravljal pisarniško službo. Kot tak je imel dostop tudi do tajnih spisov, ki jih je pridno prepisoval ter pošiljal na Madžarsko. Nane oblasti si dolgo niso mogle tolačiti od kot imajo Madžari tako natančne podatke o vseh ukrepih, ki so jih podvezle. Postale so pozorne ter opazovale vse količkej sumljive elemente. Sum je padel tudi na Zebića. Ko je nedavno zopet izginil neki zelo važen tajni spis, so napravili pri Zebiću hišno preiskavo. Res so našli manjkajoči spis ter še mnogo drugih kompromitirajočih listin pri njem. Sedaj je bilo njegovo početje razkrinkano in po kratkem tajanju je podal obširno priznanje. V svrhu nadaljnjega preiskave je bil prepeljan v Subotico, kjer so ga sedaj po končani preiskavi izročili sodišču.

Osišek je imel minuli torek, na dan Sv. Janeza Krstnika, zopet svojo senzacijo. Pri sesalkah gasilnega društva, ki so nameščene ob Dravi, so odkrili nevarne bombe. Nek pasant je opozoril na to stražnika in ta je takoj obvestil o čimni najdbi policijskega komisarja. Prišla je komisija, si bombe ogledala ter postavila k njim močno stražo, ki ni pustila nikogar več blizu, da ne nastane kaka nesreča. Po mestu so se razširile najgostostnejše vesti. Govorili so o namernih atentatih, o preobratnih namenih komunistov, o pripravah za boj proti diktatorji in drugih sličnih pokretnih, kjer bi služile te strahovite bombe kot bojno sredstvo. Vse mesto je bilo vznemirjeno in vse je ugibalo, kdo neki bi bil spravljal tako nevarnost v mesto. Končno je prišla vojaška komisija, da pregleda bombe in poiskrbi, da se odstranijo. Dostli strokovnjaki so natančno pregledali bombe. Ko so jih začeli premetavati, so se radovedneži, ki jih seveda ni manjkalo, začeli s strahom umikati, da pri morebitni eksploziji ne dobe kaj v butico. Po temeljitnem ogledu so se za el strokovnjaki na glas krohotali. »Nevarne bombe« so se namreč izkazale kot električne baterije za — gasilne sesalke. Izgleda pa, da gasilci niti sami niso vedeli, da tvorijo te baterije sestavni del sesalk...

Pred tremi leti je bil v Bjelinji v Bosni umorjen bivši avstrijski stotnik in tamošnji veleposestnik Anton Hemling. Morilec so svojo žrtev dobesedno zaklali, nato pa izropali celo stanovanje in brez sledu izginili. Sum je padel najprej na Hemlingovo nezakonsko ženo, neko Matildo Lutz, s katero je 15 let živel v divjem zakonu. Imela sta tudi sina, sedaj 10letnega Alfreda. Zadnja leta sta se menda drug drugega naveličala. Prepri so bili na dnevnem redu. Zato se je splošno domnevalo, da je Hemlinga

umorila njegova žena. Uvedena preiskava pa je dokazala njeno nedolžnost.

Dolgo časa potem sta bila aretirana v Osijeku neki Fehrin Baljicković ter bivši avstrijski narednik Coca Antonić, oba muslimana iz Bosne. Oba sta bila osumljena, da sta vršila špijonažo v korist »Probujajočih se Madžarov«. Preiskava je sum v polni meri potrdila. Izkazalo se je, da sta organizirala obsežno špijonažno družbo. Izdala sta vse svoje »zaveznike«, med katerimi je bil tudi neki aktivni oficir. Tekom dolgotrajne preiskave sta končno tudi priznala umor Hemlinga. Skušala sta ga pridobiti v svoje namene. Ker pa je Hemling ponudbo odločno odklonil, sta se bala, da ju izda. Zato sta ga umorila ter fingirala rop. Ostali člani špijonažne družbe odločno zanikajo soudeležbo pri tem umoru. Baljicković in Antonić pa se medsebojno obdolžujeta.

Za razpravo, ki bo trajala več dni, vlada velikansko zanimanje v Beogradu, a tudi po vsej Bosni in Hercegovini.

Korupcija in volilna agitacija

Ugodni beografski list »Trgovinski Glasnik« razpravlja v eni zadnjih števil o korupcijskih aferah, ki so v zadnjem času po vsej državi velike senzacije ter se dotika tudi splošnega poglobljene korupcije: volilne agitacije. Vasi se izvajajo omenjenega lista, namajajo predvsem na t. z. zmerne po južni Srbiji in drugih pokrajinah, kjer se volitve še dandanes kljub obli in tajni volilni pravi od vsakokratne vladne stranke, zlasti od radikalne »delajo« ne le s pomočjo obli in žandarjev, marveč tudi s pomočjo denarja, zaslužijo izvajanja tudi pri nas vso po zornost. Pisec naglašja, da je ta vrsta volilne korupcije posebno opasna, ker je pravzaprav izvor vse korupcije v državi.

Kako velika je volilna korupcija, piše »Trgovinski Glasnik«, kaže sledeči primer. Neki radikalni kandidat, ki pri zadnjih volitvah niti ni bil izvoljen, je potrošil za volilno agitacijo 100.000 Din, ki si jih je seveda moral izposoditi. Povrh pa je potrošil tudi vse svoje prihranke. Sedaj prodaja svoja polja, da pride do denarja in zadosti svojim obvezim. Človek, nekoč ugleden po sestanku, je gospodarsko popolnoma uničen. Ko pa bi bil izvoljen, bi se nedvomno skušal za to stroške odškodovati na kakor koli način. Morla bi bil »placirati« svoj mandat v kako lukrativno podjetje ali posredoval, da kdo drugi tako podjetje dobi, morla bi bil »zaraditi« pri raznih intervencijah in t. d., na kratko, on bi bil svoj mandat izrabljal v korupcijske svrhe.

O nekem drugem kandidatu, ki si je pribral poslanski mandat, se govori, da je potrošil kar celih 600.000 Din. On je prisiljen, da na kak način krije te izdatke, ki jih sam gospodarsko absolutno ne more prenesti. S samimi poslanskimi dnevniciami te vsote ne more kriji, pa tudi, če bi trajal njegov mandat polna štiri leta. Na dnevničaj bi v najboljšem slučaju prejel komaj 412.000 Din. Ne preostane mu torej ničesar drugega, kakor da se vrže v žrelo korupcije in se tako odškoduje na račun svojih volitev in države.

Volilna korupcija se je v nekaterih pokrajinah tako razpasla, da siromak niti ne more misliti na to, da bi kandidiral. Samo za 1 volilni shod se potroši to do 20.000 Din, ker plačujejo kandidati ponekod po cele sode piva, vina in žganja. Volilem morajo deliti tobak, in to ne najslabši, agitatorji pa še posebej zahtevajo svoj honorar, ki sega čisto tudi v tisočake.

Proti tej volilni korupciji, ki je izvor vsega zla, bi se morale podvzeti najenergičnejše mere. A kdo naj jih izvede, ako se te metode najbolj poslužujejo baš oni, ki so na vladi in ki imajo oblast v svojih rokah?

Trgovinski Glasnik« predlaga, naj bi se od dneva razpisa pa do izvršenih volitev zapre vse gostilne in strogo zabranilo prodajanje in uživanje alkoholnih pijač. Država bi sicer na takšah in raznih dokladah mnogo izgubila, toda ta škoda bi se z deloma

ne bila tako velika, kakor pa jo država posredno trpi radi volilne korupcije. V največji meri pa bi lahko odprnili temu zlu volitvi sami s tem, da bi nečelno odklanjali kandidate, ki si z denarjem kupujejo mandat in zaupanje volilcev.

Orožje, lovške potrebščine in vsa popravila orožja najceneje pri puškarni F. K. Kaiser, Ljubljana.

Postrežkinje in bolniško zavarovanje

Okožni urad za zavarovanje delavcev je ugotovil neželito služajev, da tzv. postrežkinje v hišnem gospodinjstvu niso prijavljene v zavarovanje. To ima za posledico, da mora delodajalec po § 11. z. kona o zavarovanju delavcev povrniti uradu vse stroške, ki so nastali v slučaju obolenja takih oseb. Obolenja so zelo pogosta, ker so take osebe navadno že starejše. Stroški so navadno visoki in obično zadenejo prizadete delodajalce, ki so navadno slabše situirani. Zato je v njih lastnem interesu, da tako osebe prijavljajo v zavarovanje. Od zavarovanja so izvzete le one osebe v hišnem gospodinjstvu, ki gotova dela opravljajo le od časa do časa, nestalno in le ob gotovih priložnostih. Te osebe so za vsako opravilo sproti plačane, z izvršenim delom je službeni odnos ukinjen.

Nasproti temu pa opravljajo postrežkinje v gospodinjstvu redna dela in se razlikujejo od stalnih služkinj le po dnevnem času zaposlenosti in da stanujejo običajno izven delodajalčevega stanovanja.

Da ne bo pritožb, katerim okožni urad v smislu zakonitih predpisov ne more ugoditi, je v interesu vsakega posameznika, in svoje osebe pravilno in pravočasno prijavljati v zavarovanje.

Izpred sodišča

MESO JE KUPILA OD VOJAKA.

Babica Urša iz Ljubljane se je polakomnita govejega mesa. Letos, začetkom leta, je prišel namreč k nji prijazen vojak ter ji ponudil 2 kg lepca govejega mesa za 5 Din. Urška, ki ji je doba juha največja slaščica, je meso kupila.

Urša pravi, da imajo tudi stene ušesa, saj si drugače ne more tolačiti, kako je za zad. vo. z. d. l. policija.

Sodnik je žnica danes v Ljubljani rekla, da ji je vojak dal, da meso ni ukradeno, da je bil za kuharja, pa je svoj kos zmerom odrezal kar od surovega mesa. Pa ka, pomaga, saj so sodniki na holi neverni ljudje od solncem in Urša se bo postila pet dni brez juhe v zaporu. Seer pa je rekla, da se bo pritožila in še vedno upa, da ji ne bo treba sedeti.

VOLA JE VRGEL V PREPAD.

»Naša članica je lepa in sočna, toda preveč skalnata. Vola sem imel lepca, res jnega, da ga je bilo veselo gledati. Padel se je, pa je zašel med deteljo. Pastir je spal za grmom, mesto da bi pazil na vola. Vol je vol: ko je prišel mrha med deteljo, jo je žrl in žrl, dokler ni počil.«

Preč sodnikom se je tako zagovarjal kmet Setina in nadaljeval:

»Ker je naš svet kamenit, sem vlekel crkotino v prepad za vasjo, da imajo vsaj krogarji nekaj od tega zakirnega vola.«

Sodnik je možu povedal, da bi vola ne smel vreči v prepad.

Setina je bil opravičen, nač pa bo moral na glas artvo: saj pravi ovadba, da je bil volček bolan in da je zato poginil; a kmeti ni tega nikamor naznanil.

PRIJATELJ ZIVALI.

Vdovec Tomaž, doma iz Grosupelja, je tak rečel, da niti za dan naprej ne ve, kje bo spal in j. d. l. M. žu se zelo smilijo živalice. Septembra letos je odpeljal gostilničarju Linčko pisco, ki ima lepo ime »Ljubica«. Usmiljeni Tomažek je s psico odšel in se ni več vrnil.

Pred sodnišjo je dejal, da je nedolžen; sa ga psica nozna še od rakra, ko je pri Tinčku služil za hlapca. Sa je za njim in ni se i. mogel otesti. Sicer pa nima Tine škode, saj mu je psico vrnil. Tomaž je bil obojen na 2 dni zavora.

Posesnik Jancez iz Gostče je bil klican pred senat, ker je sorodnega župana avgusta žalil, da je neumen, da ne zna izstavljati potnih listov za živino. Jancez bi se bil moral zagovarjati pred senatom, pa je izginil tja kamor ključasti paragraf ne seže, čeprav se rad povsod zalakne. Župan je prišel namreč sam in predložil Jancezov mrtvaški list in zadeva je bila končana.

Tragedija mlade kontoristke

22letna Anica Sauerwein je bila že tri leta v neki odvetniški pisarni v Inostu. Anica je bila kot hčerka ugledne inomoške meščanske rodbine skrbno vzgojena; živela je skromno, svojo službo je opravljala v polno zadovoljstvo svojega šefa.

V predpustu leta 1925. je začela zahajati na ples, kjer je imela vedno dovolj kavalirjev. V svoji navni glavici si je začela domišljati, da je ne more nihče prav ceniti, dokler bo oblečena tako skromno. Pa je naročila v veliki modni trgovini par lepih toalet, seveda na obroke. Tvrdila je zahtevala garancijo šefa. Anica si pa pred šefa ni upala. In tako je storila prvi usodni korak: ponaredila je šefov podpis.

Deklica ni računala s tem, da bo treba obroke tudi plačevati; pa je kmalu zašla v velike skripce. V silo se je zatekla k neki vdovi, ki jo je poznala iz pisarne in o kateri je vedela, da posojuje denar. Vdova ji je res posodila 300 šilingov (2500 Din), zahtevala pa je zato mesečno 20 šilingov obresti, kar znese letno celih 80 %. Obupana kontoristka ni računala in je na te oduške pogoje pristala. Seveda pa obresti in obrokov pri svoji skromni plači ni mogla plačevati. Ker ji vdova ni hotela dati novega posojila, je deklica posegla zopet po novi golufiji. Ponudila je vdovi, da ji dobi odjemalce za njena oduška posojila. In začela je ponarjati podpise vseh možgih znancev na dolžna pisma, na katera ji je vdova izplačevala vedno večje vsote, seveda vedno proti obrestim 80 %.

Dolg z obrestimi je narasel tako tekom poldruga leta na blizu 100.000 šilingov (800.000 Din), ki si jih je vdova s svoje strani zopet izposojala pri lahkovernih tirolskih kmetih, katerim pa je plačevala samo 20 % obresti. Kontoristka je večino izposojenega denarja vrnila oduški vdovi za prejšnje dolgeve; za sebe ni porabila niti desetine.

Letos poleti je postala katastrofa neizbežna. Ko je Anica to spoznala, se je izpovedala svojemu šefu in se nato sama javila policiji. V sredo se je morala zagovarjati pred inomoškim porotnim sodiščem. Vsa strta je priznala svoje zablode. Sodišče je upoštevalo njeno neizkušenost in mladost in jo obsodilo le na eno leto ječe. Deklica je obsodbo sprejela in izjavila, da se ne bo pritožila.

Kazen je res razmeroma majhna, ker so obtožbenki vsteli tudi pet mesecev preiskovalnega zavora, tako da bo poleti že prosta, a neizmerno huje bodo moralne posledice, ki so brezdvomno vsaj za dolgo vrsto let uničile naidebno mlado življenje. Proti oduški vdo-

vi, ki nosi glavni del krivde na Aninem grehu, je uvedlo državno pravdnštvo posebno postopanje.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek 30. decembra 1926: kato: ličani: Anisija, David; pravoslavni: 17. decembra, Danilo; muslimani: 24. džum-el ahira 1345; židje: 25. tabeta 5687.

DANASJNE PRIREDITVE

Gedališča: Drama: »Joy«. A. — Opera: »Cosi fan tutte«. E.

Kino: Matica: »Srdasna usoda kratka«. — Dvor: »Ben Hur«. — Ideal: »Zigoto«.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Sušnik, Marijin trg; Jošt, Celovška cesta.

Jutri: Trnkoczy, Mestni trg; Ramor, Miklošičeva cesta.

VREMENSKO POROČILO ZA SLOVENIJO

V nižini južni snež. — Velika Plenina: vreme zelo hladno; smuča prav dobra. — Kranjska gora: 10 cm snega. Temperatura danes jutraj — 6 stopinj C. — Pohorje: dober sanjeec in izborna smuka. — Zadnje vremensko poročilo objavimo v jutrišnji številki.

Nepraktična emancipacija.

»Ne morem razumeti, kako more ženska sama na ples.«

»Kako si še starokopiten.«

»Zakaj? Saj mora potem vsaj vstopnino in garderobo sama plačati.«

Nemogoče.

»Pravite, da vas je ponoči mrzlica tresla? Ali so vam morda šklepetali zobje?«

»Tega pa ne vem. Čez noč jih namreč denem vedno v vodo!«

Lepa služba.

»Kje pa si ti tičal, da te zadnjih pet let snolih ni bilo več videti?«

»Država me je redila. Živel sem namreč od pravniške pomote.«

Pretežko ime.

Učitelj vpraša v šoli, kako se naziva železnica, ki veže Knin s Prijedorom.

»Steissbein.« se odzove učenec.

»Ni tako, ampak malo drugače,« ga zavrne učitelj.

»Beisstein.«

»Tudi ne, še drugače.«

»Beisteiss!«

»Ne, ne, ampak Steinheiss.« mora končno pojasniti učitelj sam.

Naš srčno dobri, nenadomestljivi soprog, ozlroma oče, sin, brat, saka in stic, gospod

Jakob Jančar

načelnik skladišča drž. železnic, Maribor glavni kolodvor

nas je dne 29. 1. m. po katkem mukopolnem trpljenju previden s tolažili sv. vete v 47. letu svoje sarsoti za vedno zapustil

Tunplo nepozabnega pokojnika leži v mrtvašnici mestnega pokopališča v Pobrežu na mrtvaškem odru in ga izročim v soboto 1. januarja 1927 ob pol 16. uri v miru.

Sv. maša za dušo ica b. darovana 3. januarja 1927. ob 7. zjutraj v župni cerkvi Sv. Magdalene v Mariboru.

Maribor, dne 30. decembra 1926.

Globoko žalujoči ostali.

F. P.:

Božičnica pri gospej Toni

Gospa Tona je zaihtela in zakrila svoj lepi obrazek, da bi lažje pakaala. »Stari greh, stari greh, nič drugega.« je odvrnila gospa Tina s proroškim glasom. »In ker ste mi že povedali, kar bi mi bili morali že davno zaupati, gospa Tona, se bom potrudila, da snamem vašemu možu skrivnostno krinko. Moj mož, bedak, se z njim dobro pozna, in dasi doslej nista mnogo obvečala, bom uredila, da se bo v bodoče to zgodilo. Stavim, da izvem vse. Uboga gospa! A te potrpite! Boste videli!«

Gospo Tono je prekinil mož gospe Tone, ki je pravkar vstopil.

Nagli pogled, s katerim je došli soprog ošinil gospo Tono, ni kazal posebnega veselja radi poseta, vendar je prijazno povprašal gospo Tono po njenem zdravju in njeni rodbini.

Ta je vstala in se pripravljala, da odide, češ da je že dolgo tu in da ima doma dela polne roke, ko je treba vse pripraviti za Božič. Njen mož — ta bedak! — je hotel pristaviti, pa se je še pravi čas ugniznila v jezik — da vedno govori o njem in bi rad včasih prišel v njegovo družbo. S temi besedami se je priporočila in odšla skozi vrata.

»Neznosna ženska!« je zagodrnjal mož, ko je poljubil ženko in sedel. »Vedno me razburi, kadar jo vidim pri nabi.«

»Zakaj?« je vprašala gospa Tona. »Saj je dobra ženska, le malo preveč govori. A govori pametno in zna koristiti svoje družine in sebe bolje čuvati kot ... kot ...«

Gospa Tona je zajecrla in se zopet ozrla na prstan na svojem lepem, vitkem prstu.

»Kot kdo?« jo je pogledal mož.

»Vendar ne misliš samo sebe?«

»Morda tudi,« je odgovorila. »Mimodoma, to se pravi gospa Tina in jaz, vsa pravkar govorili o gospodinjstvu in pri tem sem se spomnila nečesa, kar mi je že dolgo na srcu. Povej mi,« je nadaljevala, stopila k njegovemu stolu in ga ljubče pogladila po glavi. »A odkrito srčno — ali ne skrivaš nečesa pred menoj, že dolgo let?«

Mož jo je zašudeno pogledal. »O tem ne vem ničesar!« je dejal. Kako pa prideš to tega vprašanja?«

Obotavlja se je odgovorila gospa Tona:

»Opazila sem to že davno, a ti nisem hotela ničesar omeniti. Znano mi je, da trošiš vsak mesec denar v neznan nameni. Spočetka malo, a ko sta prišla na svet otroka več, vedno več. Dragi! Ne pozabljam, da si radi mene opustil svojo karijero in me vzel za ženo, čeprav nisem imela ničesar. A odkar imava otroke, imava tudi dolžnost, da skrbiva za njihovo bodočnost. Misli na nesrečo, da umreš, česar me Bog čuva! Kaj naj počnem z obema

črvičkoma. Mala pokojnina bi zadostovala komaj za najpotrebnejše. Kako naj potem skrbim za njiju vzgojo? Ne vprašujem te, kaj počneš z denarjem, zakaj končno nimam v to pravico, a povedati ti le moram, da ti na svetu nihče ni bliže od lastne družine, zlasti ubogih, nedolžnih otrok.«

Zelo je bilo ginljivo, kar je povedala gospa Tona svojem možu, vendar te besede nanj niso napravile zaželenega vtisa. Zakaj prasniti je v prav prisen smeh. »Ti mi torej očitaj, da sem siab družinski oče in da svoje dohodke, ki so dovolj skromni, zapravljam?«

»Tega ne, — saj ne zapravljajš — ampak jaz mislim, da trošiš denar za nekaj ali nekega, ki ne spada v družino, in ne skrbiš dovolj za bodočnost svojih otrok.«

»No prav, draga, za to mnenje te že kaznujem. Lahko bi ti takoj razkril to skrivnost, a ker mi nisi zaupala, boš pač počakala do jutri.«

»Do jutri?« je vprašala gospa Tona in olajšanega srca vzdihnila.

»Da, do jutri. Do božičnega večera. In bodi tako dobra ter mi daj iz omare dvesto dinarjev. Ker si me ravno spomnila, moram iti še enkrat ven in dati nekaj denarja v to skrivnostno svrho.«

»Mogoče zadnjikat?« je vprašala gospa Tona.

»Menim, da ne zadnjikat; nasproti, menim, da bo treba še dostikrat trošiti denar. Upam, da se boš z menoj

strijnala, ko ti jutri vse razložim.«

S temi besedami se je dvignil, oblekel površnik, vzel denar, ki mu ga je voljno prinesla žena in jo v slovo poljubil. Ze med vratmi se je še enkrat obrnil in vprašal: »Kje pa sta otroka?«

»V svoji sobi? Zakaj vprašaš?«

Rad bi ju poljubil, preden grem.«

Stopil je v drugo sobo. Takrat se gospej Toni možovo vedenje ni zdelo čudno kasneje pa se je dobro spomninja, da je bil njegov pogled nenavaden, zlasti ko je poljubljaj otroka.

Zunaj je sneg naltaval kot za stavo. Božič je zasnežil plan in goro. Med snežinkami, ki so padale z neba, so se gnetli ljudje, hiteč in sopeč, obloženi z zavoji in zavojčki. Voz po ulicah in cestah ni bilo čuti, ker so držali po debeli sneženi odeji. Preko vsega je sijala mrka luč ugašajočega zimskega dne in zgodaj prižganih plinovk, ki so vse nosile snežno strešico.

In ene velikih palač je stopila temna postava.

Bil je soprog gospe Tone.

V rokah je držal papir, ki ga je pod vratmi še enkrat prečital in potem zadovoljno vtaknil v žep. Vendar na njegovo obličje ni bilo videti tiste zdrave barve kot sicer in navadnega izraza. Mladi čili mož, je imel par trenotkov občutek, kakor da se mu majajo tla pod nogami. A on se ni zmenil za to. Zgoraj v uradu, kjer je bil sedaj, je bilo zelo toplo in mu je menda kri udarila v glavo.

Sel je dalje. Med mrgolečimi postavami, ki so ga srečavale, se mu je zdelo, da vidi otroke, mnogo otrok, in — čudno — kakor da so vsi podobni njegovi deci.

Nehote je moral misliti na svojo ženo in na skrivnost, ki jo jutri razkrije. Nasmehnil se je, v tem pa ga je zopet obšla slabost. Opotekel se je, skušal je, da se vzdrži ob steni. Zakrilil je z rokami po zraku in se zgrudil. —

»Kaj!« je ugotovil zdravnik, ki je prihitel k ponesrečencu. »Ni več pomoči! Škoda mladega, krepkega moža!«

Oprezno so sporočili gospej Toni, da je vdova, a otroka sirota. Na božični večer v njeni hiši niso gorele svečice na drevescu. Otročiča sta zaspala brez daril in jokaje. Edina luč, ki je gorela v hiši, je bila svetilka, pri kateri je s. d. la gospa Tona in jokala; jokala po izgubljenem možu, jokala, ker mu še zadnjikat, ko sta se videla, ni zaupa in ga s tem žalila. Zakaj skrivnost je je bila sedaj odkrita. V pokojnikovem žepu so našli pobotnico zavarovalnice, pri kateri je plačal ubogi mož mese in obrok svoje zavarovalnine. Dalje je pred vdovo ležal dopis iste družbe, ki jo vabi, naj dvigne po svojem umrlem možu zavarovani znesek sto tisoč dinarjev.

Bila je vdova in otroci so bili sirote, toda oče je poskrbel zanje in jim še s svojo smrtjo poklonil zadnjo božičnico. (Konec.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani dne 30. decembra 1926

— **Francosko odlikovanje predsednika Narodne skupščine.** Na predlog francoskega zunanjega ministra je predsednik francoske republike odlikoval predsednika Narodne skupščine Marko Trifkovića z oficirskim redom častne legije II. stopnje.

— **Soareja v našem poslanstvu v Sofiji.** Povodom gostovanja primadone beogradske opere Ksenije Rogovske-Hristić v Sofiji je priredila soprog našega poslanstva g. Rakić v soboto soarejo, katere so se udeležili bolgarski ministri, poslanci tujih držav in odlični predstavniki bolgarske javnosti. Na koncertu, ki je sledil oficijelni receptiji, je nastopila primadona Hristićeva.

— **Državni podtajniki na razpoložanju.** »Službene Novine« objavljajo ukaz s katerim so stavljeni na razpoložanje vsi državni podtajniki. Tako je ostala nova vlad brez državnih podtajnikov.

— **Natečaj za osnutke plakatov.** Zveza za tujski promet v Sloveniji razpisuje za tri najboljše osnutke propagandnih plakatov, ki bi predstavljali najzanimivejše pokrajinske lepote Slovenije, tri nagrade v zneskih Din 1500, 100 in 800. Nagradni osnutki ostanejo last Zveze. Natečaj se zaključuje s 15. januarjem 1927. Podrobnejše informacije se dobe v pisarni Tourist-Office-a v Ljubljani, palača Ljubljanske Kreditne banke.

— **Nov morsk svetilnik na Jadranu.** Na pomolu Grbljava pri Stonu je bil postavljen 15. maj nov morsk svetilnik, ki služi za orientacijo parnikov pri odhodu iz grškega pristanišča proti Vratniku. Njegovi žarki se vidijo na razdaljo 14 morskih milj.

— **Proračun novosadske mestne občine za leto 1927** izkazuje 24 milijonov dinarjev izdatkov ter 20 milijonov dinarjev dohodkov. Deficit v znesku 4.000.000 Din se bo kril z novimi občinskimi dokladi.

— **Izvoz cvetja in zelenjave.** Prometni minister je dovolil za ekspresne pošiljke cvetja in zelenjave v inozemstvo 50% popust.

— **Telefonska zveza z otoki na Jadranu.** V ministristvu pošte in brzojava je izdelan načrt za vzpostavitev telefonske zveze z našimi otoki na Jadranu. Pomorski kabel bo vezal otoka Pag in Rab z obrežjem. Rab do bi telefonsko zvezo z Jadranskim, a otok Pag bo vezan s Šibenikom in Splitom.

— **Volitve v sarajevsko Trgovsko zbornico.** Minister trgovine in industrije dr. Krajač je za konec decembra razpisane volitve v sarajevsko Trgovsko zbornico odgodil na mesec februar prihodnjega leta.

— **Kredit za zagrebško kliniko.** Ministrstvo za narodno zdravje je naprosilo ministrstvo javnih del za kredit 270.000 Din, za izpopolnitev klinike medicinske fakultete v Zagrebu. Kredit je dovoljen. Klinika bo meseca marca prihodnjega leta popolnoma dograjena.

— **Učiteljske v Kastvu.** Za zgradbo učiteljske v Kastvu je vlada določila kredit v znesku 1.079.077 Din.

— **Smrtna kosa.** V Mariboru je nenadoma preminul načelnik skladišča državnih železnic na glavnem kolodvoru g. Jakob Jančar. Pokojnika je zagrabila smrtina kosa v najlepšem cvetu moške dobe. V vseh nacionalnih krogih je bil pokojni načelnik splošno priljubljen in spoštovan. Služboval je kot načelnik skladišča v Brežicah in v Zidanem mostu ter bil povsod v prvih vrstah našega naprednega in nacionalnega pokreta. Umrl je v 47. letu starosti. Zapuščila vdova in dva otroka. Pokojni bo v narodnih mariborskih krogih težko pregrešan. Lahko mu zemljica!

— **Podporno društvo za slovenske visokoleže v Pragi.** je dovršilo 25. leto svojega delovanja. Ustanovljeno je bilo 30. decembra 1901 po zaslugi pok. g. Frana Tomšiča, davbenega svetnika pri deželnem odboru v Pragi, in g. prof. Josipa Germa, akad. slikarja. Na podporah je društvo izplačalo deloma v gotovini, deloma v nakupinih na obede in večerje skupaj 95.082,04 predvojnih oziroma češkoslovaških kron. Stvelilo polpirancev je bilo največje 1. 1911-12, ko je znašalo 72, poprečno pa je bilo vsako leto podpiranih 24 dijakov. Do leta 1919 je društvo imelo največ prispevkov iz Slovenije; posebno izdatno so ga podpirali: Hranilno in posojilno društvo v Ptuj, društvo »Narodni sklad« v Gorici, Goriska ljudska posojilnica, Posojilnica v Celju, Posojilnica v Mariboru, banka Slavija v Ljubljani, Tržaška posojilnica in hranilnica. Kmetiška posojilnica v Ljubljani, Ljubljanska kreditna banka. Mesto Ljubljana in Kranjski deželni odbor. Po prenehanju je prenehalo sistematično nabiranje v Sloveniji, radi česar so se društveni dohodki tako zmanjšali, da more društvo polegati v le enkratne podpore in tudi te samo v slučajnih prav izredne potrebe.

— **Ubil »vrag«.** V Slavoniji obstoja običaj, da na sveti večer hodijo od hiše do hiše »bellemaske«, ki nosijo jaslice ali »Bellemaske«, pojejo in dobivajo za to darove. Kakor pri nas na Tri kralje, hodijo tudi tam večinomoma le še otroci. Taka skupina, obstoječa iz angeljev, pastirjev in vragov je tudi v Slavoniji Požeži uganjala svoje burke in šale. Okrog polnoči so srečali »bellemaske«, kakor jim pravijo, skupino vinjenih selj. kov, ki so se vračali iz gostilne domov. Vrag je za šalo malo podrezal s svojimi vitami enega izmed seljakov. Ta pa ni razumel nedolžne šale. Potegnil je s mokreke te odal na »vraga« strel. Zadel v čelo, se je zgrudil 13letni deček nezvesten na tla. Prepeljali so ga takoj v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Seljaka je orožništvo aretiralo.

— **Zveza blaginjskih zdravnikov v Ljubljani** se enkrat opozirja svoje člane, da bo občini zbor v nedeljo dne 2. januarja v veliki dvorani palače OUZD v Ljubljani. Sestanek ob 10. uri dopoldne, ogled ambulaterije in nato občini zbor, na katerem bodo govorili zastopniki SUZOR-a in OUZD. Poina udeležba zdravnikov OUZD najbo potrebna.

— **Ob novem letu se najiskreneje zahvaljujemo vsem,** ki so se nas spomnili s kakšnimkoli darom pred Božičem in jih prosimo še za naklonenost v bodoče. Prosimo pa tudi vse one, ki se nas dosedaj niso spomnili. — **Podporno društvo slepih v Ljubljani,** Wolfova ul. 12.

Prehlad pozimi huda reč,
dobrota res je — goraka peč,
še boljši pa je »BU DDHA« čaj
prehlad takoj Vam spravi v kraj!

Silvestrovo na Taboru

v vseh prostorih

Spored posebno izbran

1176

Iz Ljubljane

— **lj Novoletna voščila velikemu županu.** V uradu velikega župana Ljubljanske občine bo na Novega leta dan razpoložena knjiga, v katero se naj blagovoljno vpišeta vsi oni, ki žele izraziti g. velikemu županu Ljubljanske občine novoletna voščila.

— **lj Zadnji dan je danes,** da naročite novoletni oglas v »Slov. Narod«, ako tega še niste storili. Naša uprava jih sprejema le še danes do 6. zvečer. Tudi drugi, navadim inserati naj se oddajo že danes ali vsaj jutri v prvih dopoldanskih urah, ker bomo morali radi večjega obsega in večje naklade jutrišnje novoletno številko zaključiti poprej kakor običajno.

— **lj Kola jahačev in vozačev v Ljubljani** prične s šolo jahanja za svoje člane v ponedeljek dne 3. januarja v zaprti jahalnici topiške vojašnice (vojašnica Kralja Aleksandra) na Dunajski cesti. Šola se vrši v ponedeljek, sredo in petek ob 16. do 17. ure, v ponedeljek, sredo in soboto ob 17. do 18. ure za začetnike in v torek, četrtek in petek ob 17. do 18. ure za člane. Razen tega stoji članom z lastnimi konji pokrita jahalnica, na razpolago vsako sredo, soboto in nedeljo čeli dan, a v ponedeljek, četrtek in petek celo popoldne. Ob nedeljah in praznikih se pouk ne vrši. Članom, ki nimajo lastnih konj, stavlja uprava kola jahačev po možnosti osebnih konjev, na razpolago, proti plačilu 10 Din od konja in ure v korist društvene blaginje. Učitelj jahanja je konjeniški polkovnik g. Emil Zajc. Interesenti, ki se želijo udeležiti šolanja, naj prijavijo svoj pristop k društvu. Kola jahačev in vozačev v Ljubljani pri gosp. Saša Knezu v Ljubljani, Gosposvet, cesta št. 8. Članarina iznaša letno 120 dinarjev.

— **lj Kolesovanje.** Stari občani naših predgov ginejo od leta do leta. Mnogo lepih seg in navad se je že opustilo, mnogo se jih je pozabilo, mnogo v slabem smislu moderniziralo, tako da smemo reči, da z umirajočo staro generacijo umira vsa ona, kar je bilo pristo narodnega, simbol narodnega idealizma. Da se ožive stare tradicije in navade, bo uprizarila Mestna ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani dne 5. januarja zvečer v Narodnem domu »Koledovanje«. Pri tej prireditvi, za katero je nastalo splošno zanimanje, sodelujejo o. l. naši umetniki. Prizide vsi, ki hočete prebiti par ur v veseljem domnem razpoloženju med koletkami. Preskrbljeno bo za vse, stari in mladi pridejo na svoj račun.

— **lj Pozor na razglas mestnega magistrata o zglasitvi:** a) v Ljubljani pristojnih mladeničev rojstnih letnikov 1902 do 1907 in 1909; b) izven Ljubljane pristojnih nabornikov rojstnih letnikov 1902 do 1907, ki žele iti v Ljubljano na nabor in c) obveznikov operativne in rezervne vojske, ki mislijo, da so postali nesposobni za vojaško službo. Vse podrobnosti so razvidne iz razglasila, ki je nabit po mestu.

— **lj Zdravne prireditve sportnikov** so vseh večjih mestih atrakcije. Tudi Ljubljana se pripravila na »Reduto v cvetju«. Priprave za 8. januarja so v polnem teku. — **Atena.** Hirijs. Lj. Sp. klub tekmujejo med sabo, da bo prireditve najstarejših ljubljanskih klubov v vsakem oziru uspele.

— **lj Plesna šola železnice.** Ker je plesna dvorana na glavnem kolodvoru za soboto oddana, se vrši plesna vaja v nedeljo, ob 20. uri.

— **lj Silvestrov večer železnice.** Silvestrov večer z godbo in plesom priredi vselčni odbor UJUNZB jutri v petek ob 20. v steklenem salonu kolodvorske restavracije gospoda Tomca v Ljubljani.

— **lj Razprevalni inozemskih srečk.** V Ljubljani in v ostalih krajih Slovenije sta se pojavila dva agenta neke zagrebške banke ne tvrdke, ki skušata med ljudi sprediti inozemske srečke, zlasti srečke »Fortuna« iz Češkoslovaške. Politične oblasti svarijo prebivalstvo pred tema dvema agentoma in pred nakupom srečk, ki so v naši državi prepovedane.

— **lj Vreme.** Včeraj 29. t. m. je ob 21. kazal barometer 756,9, termometer —1,1° C. Danes ob 7. jutraj barometer 673, termometer —5,5° C. opoldne barometer 764, termometer +0,5° C. Megleno.

— **lj Kdor želi židane volje začeti** novo leto 1927, naj obišče Silvestrovo noč pevskega društva »Ljubljanski Zvon« v zgornjih prostorih Narodnega doma Vstopnina 10 dinarjev. Pleser spored, ples ves večer (stari in moderni plesi!), bogat sročolov. Na svideniet!

— **lj Českoslovaška obec v Ljubljani** porada silvestrovski večer sploščje se Sokolem I na Taboru. Velký zábavný program.

— **lj Marijnetno gledališče Českoslov.** Obce v Sokolskem domu na Taboru igra v nedeljo 2. januarja »Marhela. Začetek ob 16. Vstopnina prostovoljna.

— **lj Silvestrovanje Sokola I na Taboru** začne v petek ob 8. zvečer v vseh prostorih nove zgradbe. Pred polnočjo je na sporetu godba, ki jo izvaja orkester Sokola I. pevске točke gospe Korenjak-Kolarjeve in gosp. Pavliča, na klavirju igra br. Grm, balet pleše mala Zora Turkova, kuplet poje br. Rak, dalje dramatični prizor Domovina z guslarjem, svetovni cirkus z akrobati, žonglerji, komiki itd. Cirkus ima lastno godbo ter svetovne posebnosti kakor atlete, človeka iz gumija ter 12 priznanih svetovnih pevcev. Tik pred polnočjo vzprijeto člani in članice Sokola I. dramatično sliko »V novo leto«. O polnoči nagovor br. starosje. Po polnoči ples. — Vstopnina 10 Din. Vstopnice se dobijo v predprodaji in društveni pisarni od 16. do 19. in zvečer pri blaginji, ki se odpre ob pol 20. — Silvestrov večer na Taboru obeta biti najzanimivejša prireditve ob zaključku letošnjega leta.

— **lj Društvo za zgradbo Sokolskega doma v Šiški** priredi tudi letos Silvestrov večer v hotelu Bellevue. Ker je program večer zelo pester, se bo gotovo šišenska in predna javnost zanimala za to prireditev in o tudi posetila. Na programu so razni šalji in prizori, petje, ples itd. Sodeluje provoden salonski orkester. O polnoči se bo predvajala simbolična alegorija, ki bo predstavljala združeno delo šišenskih naprednih kulturnih organizacij za čimprejšnjo gradnjo Sokolskega doma. Vstopnice in Začetek ob 20. — Zavedni šiskarji, pokazite, da zanesite delo tega društva, in dokumentirajte svojo naklonenost napram društvu s tem, da posetite prireditev v obilnem številu. Zdravot. — Odbor 1144 n

— **Občni zbor »Društva za zgradbo in vzdrževanje Sokolskega doma na Viču«** vrši v soboto 8. januarja 1927 ob 8. uri zvečer v Sokolskem domu

»Ljubljanski Sokol« vabi svoje članstvo na društveni redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 9. januarja ob 11. dopoldne v društveni telovadnici v Narodnem domu z običajnim dnevnim redom. V torek 4. januarja ob 8. zvečer je v selni dvorani dvorani sestanek članstva v svrhu sestave dante Iste Zdravot. Odbor 1053 n

— **lj Moste.** Sokol Moste priredi v svoji telovadnici Silvestrov večer. Ker je za zabavo in okrepčilo zadostno poskrbljeno, vabimo k številni udeležbi. — Odbor. 1160

— **lj Ljubljanskim pevskim zborom!** Dne 2. januarja točno ob 10. dopoldne v Glasbeni Matiči prva skupna vaja za A. Piersterevo »Umrli je mož«, ki to pojemo na koncertu dne 6. januarja v Unionu. Odbor ljubljanske župe JPS. prosí vse zore in vse njihove pevce sigurne in polnoštevilne udeležbe. Note naj arhivarji prinese setoi!

— **lj Ljubljanske smučarje in zimske sportnike opozarjamo,** da bomo odslej redno vsak četrtek in vsako soboto prinašali pod »Beležnico« vremenska poročila iz najvažnejših zimsko - sportnih centrov.

— **Turistovski klub »Skata«** obvešča svoje člane in prijatelje, kluba da se vrši Silvestrov večer v Boh. Bistrici (Hotel Triglav). Polovčna vožnja je dovoljena v skupinah po 10 oseb. Skupni odhodi so s polodanskim vlakom ob 14.45 z zvezo na b. h. vlak z Jesenic in pa ob 19. uri Porzibamo, da se udeleženci vsaj 15 minut pred odhodom vlaka zbero na glavnem kolodvoru. Prenočišča so za vse udeležence preskrbljena. — Obenem izjavlamo, da se vrši 1. in 2. januarja »muški tečaj za začetnike. Za holi izvečane so predvidene večje ture. Pričakujemo polnoštevilne udeležbe! — Odbor.

— **lj Prihodnji program Zveze kulturnih društev.** Na dan novega leta in v nedeljo 2. januarja predvaja ZKD v Kinu Matiči zanimiv poučni film »Lov na divje zveri v afriških džunglah«. Film je popolnoma nov in se predvaja prvič v Ljubljani. Predstavlja nam zanimivo ekspedicio v nepoznane kraje afriške džungle ter nam prikazuje izredno opasne boje z tamkajšnjimi zvermi. V filmu srečavamo črede živih slonov, leopardov, hijen, škvalov itd., ki tvorijo veliko opasnost vsakemu raziskovalcu teh krajev. Predstave dne 1. januarja ob 11. dne 2. januarja ob 9.30 in 11. dopoldne. Vstopnice so na prodaj v predprodaji pri blaginji kina Matice ter priporočamo občinstvu, da si jih pravočasno zagisura.

— **lj Predavanje Slovenskega Planinskega Društva.** Dne 4. januarja ob 8. zvečer se vrši v dvorani Mestnega doma drugo sklopično predavanje o naših planinah. Predavatelj P. Kunaver nas bo vodil najprej po Kamniških planinah, kjer si bomo ogledali tudi severno stran večičasne gorske skupine, posebno dolino bistrice Savinje. Še premalo poznano in ne zadosti cenjeno Solčavo in divno Jezerško. S skalovitih, močnih Kamniških planin se bomo nato povzpeli na Karavanke, ki sicer ne nudijo toliko veleplaninskih prizorov, zato pa je umerjenemu planincu njihova milina tem ljubša. Pohod homo končali na po-bočjih Golice, kjer nas bodo razveselile velikanske množice nežnih narcis.

— **lj Obrtniki - povelji.** Vabite se na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo 2. januarja 1927 pri Mrku na Rimski cesti ob pol 10. dopoldne. Namen sestanka je združiti vse tovariše obrtnike - pevce, da posvetijo svoje pevске vršine tudi svoiemu stanovskemu društvu. Prosimo za točno in zanesljivo udeležbo. — **Obrtniško društvo v Ljubljani.**

— **lj Reprezentanci ples akademikov.** Dame vodilnega komiteja, ki so prejele že tudi tozadevno pismo vabilo, prosimo, da se zanesljivo udeležijo prve seje danes ob 18. v damski sobi kavarnе »Emona«.

— **lj Silvestrova noč pevskega društva »Ljubljanski Zvon«** v Ljubljani v zgornjih prostorih Narodnega doma. Pevski koncert, orkester »Slog«, komični nastopi člana Narodnega gledališča g. J. Pluta, bogat sročolov, alegorija, ves večer ples. — Vstopnina 10 Din. — Vsi prijatelji lepe pesmi in »Ljubljanskega Zvona« dohrodošiti! 1146 n

— **lj Silvestrov večer Kolizejskega odra** se vrši v petek dne 31. decembra ob pol 21. v salonu restavracije pri »Levu« na Gosposveti cesti z bogatim in raznovrstnim vsposredom. — Odbor.

— **lj Začetnike za esperantski tečaj** na Glincah sprejemamo samo še do 7. januarja 1927. Učnina na mesec 20 Din, za dijake in vajuje 15 Din. Prijavnice je poslati na »Esperantski kurz« Vič-Glinca.

— **lj Zabavni večer s plesom in šalijo** pošto priredi podoficirsko podporno društvo tukajšnje garnizije v soboto 1. januarja v restavraciji »Glavni kolodvor«. Svira »Jazz-band« društva Merkur. Vstop brez posebnega vabila. Začetek točno ob 20. uri. Za obilni obisk se priporoča odbor. 1058 n

— **lj Nedeljski turistovski vlak na progi Kemnik - Ljubljana.** V nedeljo 2. januarja bo na progi Kamnik - Ljubljana vozil nedeljski turistovski vlak z odhodom iz Kamnika ob 20.28 in prihodom v Ljubljano ob 21.40.

— **lj Drobna policijska kronika.** Policija je v zadnjih 24 urah prišla in zaprla tri deklice radi vlečugana, nekega mladeniča, znanega postopača, radi prepovedanega povratka in mladega dečka radi spolne bolezni. Zadnji je bil oddan v splošno bolnico. Prijavljen je en slučaj telesne poškodbe, cvadenja sta dalje dva zakonca radi nevarno grožnje, šest ljubiteljev psov radi prestopka pasjega kontumace in sedem voznikov radi prestopkov cestnopolicijskega reda.

— **Otroške obleke:** Kristoič-Bučar!

Iz Celja

— **lj Silvestrovo** bo tudi letos v Celju zelo živahno. V veliki dvorani Celjskega doma se letos prvič vrši sokolski Silvestrov večer, katerega spored je izbran, pri »Balkanu« se vrši Silvestrov večer »Bratsva«, v restavraciji Narodnega doma pa domača zabava. Socialisti obhajajo Silvestrovo v restavraciji »Zeleni travnik«. Zabave bo torej v Silvestrovi noči dovolj.

— **lj Celjske brivnice** bodo na Novega leta ves dan zaprte, v nedeljo pa od 1/2 8. do 11. odpre.

Iz Maribora

— **lj Ponovni defekti mestnih avtobusov.** Mestni avtobusi, ki so šele komaj par dni v prometu, so imeli že več defektov. Na celjski progi je nenadoma odpovedala razsvetljava, tako da avto ni mogel nadaljeovati vožnje ter so morali iz Maribora odpeljati tovorni avto, da je služil za priprgo. Včeraj pa je avto za dravogrsko progo nenadoma odpovedal. Tik pred odhodom se je pokvaril motor. Občina je morala za potnike, ki so že plačali vožnjo, najeti privatni avto. Tretji avto stoji pokvarjen v mestni garaži, mehanik pa, ki ga je tvrdko poslala iz Pariza v svrhu popravila, jo je popihal. Občina bo sedaj tožila tvrdko za odškodnino. Nekateri so celo mnenja, da so večni defekti pri popolnoma novih avtobusih posledica umazane konkurence. Tudi to ni izključeno.

— **lj Mariborski proračun** izkazuje v rednem prometu 1.141.060 Din, v izrednem prometu pa 1.737.600 Din izdatkov. Pri-manikhar znaša 7.016.030 Din in se bo moral kriti z najeetjem posojila. Prvič bo vojni predvideva ta proračun znižanje nekaterih občinskih davčev.

— **lj Tatvina denarne vreče.** Kakor smo že poročali, je pri prevozu pošte s poštnega urada v magdalenskem predmestju pred par dnevi izginja denarna vreča s 5500 Din gotovine in 14 priporočilnimi listi. Sprva se je mislilo, da je bila vreča izgubljena, pozneje pa se je ugotovilo, da je bila ukradena. Policija je zaprla poštnega slugo, ki pa zatrjuje, da je nedolžen. Mož je došle neoporečno. Ukradeno vrečo so včeraj našli v bližini vojašnice Voivode Mišića v magdalenskem predmestju prazno. O pravem storilcu manjka vsaka sled.

— **lj Desinfekcija mestne ubožnice.** Včeraj se je izvršilo v mestni ubožnici poskušna desinfekciranje z novim preparatom »Cyklon«, ki služi v prvi vrsti za zatiranje raznega mrčesa, zlasti stemic, škurkov itd. Poskusi so se zelo dobro obnesli. Razkuževanje s tem sredstvom pa je zelo varno in ga sme zato izvršiti le izkušen desinfektor. Stanovanje, ki se desinficira, mora biti hermetično zaprto. Po izvršeni desinfekciji se mora stanovanje dva do tri dni dobro zračiti. S tem sredstvom se lahko naenkrat desinficirajo cela nadstropja in je radi tega posebno uporabljeno za vojašnice, velike zgradbe itd. V Mariboru bi bili celi okraj potrebni temeljite desinfekcije.

— **lj Naraščanje števila avtomobilov v Mariboru.** Leto 1923 je bilo v Mariboru skupno le 12 osebnih avtomobilov. Letos pa jih je pri občini prijavljenih že 75. Kakor znano, pobira občina od osebnih avtomobilov posebno davščino v znesku 750 odnosno 1000 Din letno.

— **lj Nova mostna tehnilna na tovr-nem kolodvoru** bo v prihodnjih dneh predana javnemu prometu. Nosilnost znaša 10 ton.

— **lj Prosta stanovanja.** Pri mariborskem stanovanskem sodišču je razpisanih v svrhu oddaje sedem stanovanj. Interesenti naj vložijo prošnje najkasneje do četrta opoldne.

— **lj Nova banka v Mariboru.** V prostorih Slovenske banke na Aleksandrovi cesti otvori s 1. januarjem svojo podružnico Celjska posojilnica d. d. v Celju.

— **lj Zanimiv jubilej.** Člana mariborskega rešilskega oddelka g. Stumi in Borovci sta včeraj slavila svojo 1000 vožnjo z rešilnim avtomobilom. Kdor ve, kolike požrtovalnosti zahteva služba rešilskega oddelka, ki jo opravljajo vsi člani brezplačno, bo znal ceniti in primerno upoštevati tudi ta jubilej.

Gospodarstvo

Položaj železne industrije

Najvažnejši dogodek v železni industriji je v zadnjem času pristop češkoslovaških železarn k evropski jekleni zvezi. Češkoslovaške železarne so se pridružile kartelu skupaj z avstrijskimi in madžarskimi železarnami. Tej srednjeevropski skupini je bilo priznано v dosedanjem evropskem kartelu 7,27 odstotkov celokupne jeklene produkcije, ki je pod kontrolo kartela. Od te kvote odpadeti na Češkoslovaško dve tretjini, kar pomeni pri sedanjem kontingentu, ki ga določa kartel, za štiri leta vnaprej, približno 1.500.000 ton letno. Srednjeevropska skupina je bila sprejeta obenem za člana zveze producentov tratinic, v kateri je vključena tudi Anglija. V tem udrudženju je bila priznana srednjeevropskim železnicam kvota 4%.

Glavni namen evropske zveze ni regulacija cen, marveč regulacija proizvodnje. Zato ni pričakovati, da bi se položaj železne, odnosno jeklene industrije v kratkem bistveno izpremenil. Ker morajo vsi člani zveze plačati za prekoračenje določene kvote od vsake tone 4 dolarje globe, se bo najbrž omilil konkurenčni boj, ki je potiskal dolje cene stalno navzdol. Srednjeevropska skupina železarn je pa pri tem prikrašana, ker je njen neposredni konkurent poljska železna industrija, ki se še ni pridružila kartelu, marveč skuša spraviti na inozemska tržišča čim več svojih izdelkov. Važno je, da določa evropski kartel pravilno štetilne kontingente, ki naj se razdele med posamezne člane. Ako se to zgodi, bodo inozemska tržišča sama po sebi razdeljena, ker bo skušala vsaka industrija plasirati svoje izdelke tam, kjer ima glede vozarine najboljše pogoje. Ni izključeno, da se s tem omogoči sklenitev pogodb o razdelitvi prodaje železnih izdelkov. Tudi carinska politika držav, čih industrija je udeležena pri jekleni zvezi, se lahko spremeni osovito tedaj, ako bo sledila ustanovitvi kartelov v drugih panogah železne industrije.

Ne smemo tudi pozabiti, da imajo industrijske zveze mednarodni politični pomen in da lahko preprečijo nevarnost mednarodnih konfliktov. Gospodarsko sodelovanje med posameznimi narodi je najboljša jamstvo miru.

— **lj Pravilnik o proizvodnji špirta.** V trgovskem ministristvu izdeluje posebna komisija pravilnik o proizvodnji špirta. Potom kemične analize bodo državne oblasti v bodoče kontrolirale proizvodnjo, uvoz in izvoz špirta. S tem pravilnikom namreč država pospeši domačo proizvodnjo špirta. Zadnje čase smo uvažali mnogo špirta iz inozemstva. Pri tem je bila kontrola zelo površna.

— **lj Novi krediti.** Vlada je odobrila kredit za zgradbo učiteljske v Kastvu v znesku 1.079.077 Din, dalje za most čez Bosut pri Nijemcih v znesku 1.350.000, za dovršitev kirurške klinike pri zagrebški medicinski fakulteti v znesku 270.000 in kredit za cesto med Slovakom in Valjevom v znesku 140.000 Din.

— **lj Zrebanje 4% agrarnega posojila.** Dne 2. januarja se bo vršilo peto zrebanje posojila za finančno likvidacijo agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini.

— **lj Izvoz hmelja.** V novembru je znašal izvoz hmelja iz naše države 674 ton v vrednosti 456 mil. Din (v oktobru 1123 ton v vrednosti 78,3 mil.). Od tega je šlo v Nemčijo za 22,6 mil. (v oktobru za 45,9 mil.), na Češkoslovaško za 19,7 mil. (v oktobru 24,8 mil.) in v Ameriko za 2,6 mil. (v oktobru za 3,9). Vrednost celokupnega izvoza hmelja je znašala od 1. januarja do 30. novembra 188,4 mil. Din.

— **lj Nova mednarodna železniška tarifa.** Prometno ministristvo je prejelo od bermške centralne mednarodne železniške unije novo tarifo za prevoz potnikov in priloge med Anglijo, Francijo, Belgijo, Avstrijo, Rumunijo, Češkoslovaško, Italijo, Madžarsko, Jugoslavijo, Bolgarijo in Turčijo. Nova tarifa velja od 1. januarja 1927.

— **lj Konferenca o direktnem prometu v Grčijo.** V torek se je pričela v beogradske železniški direkciji konferenca naših in grških delegatov, na kateri se razpravlja o prevozu blaga med našo državo in Grčijo z direktnimi tovornimi listi.

— **lj Bilanca avstrijske zunanje trgovine.**

To in ono

Huda zima po celi Evropi
Reke so zamrzile. — Nezgode na ledu. — Številne človeške žrtve.

V torek zjutraj je začelo v Pragi snežiti. Sneg je bil spočetka pomešan z dežjem, tako da je sproti skopnel. Kmalu se je nebo zjasnilo, pritisnil je mraz in vse ulice je pokril led. Ljudje so hiteli v urade in po cestah je bilo videti komične prizore, kako se mnogi pasanti bore s privlačnostjo zemlje. Hoja je bila tem težja, ker zjutraj še noben hodnik ni bil posut s peskom ali žaganjem. Nevarnost je bila največja na trgih, kjer je padalo zjutraj babje pšeno in pokrilo hodnike z ledeno glazuro. Okrog 9. ure so se pojavili v mestu avtomobili rešilne postaje, ki so prepeljali v bolnice nad 20 oseb z zlomljenimi rokami ali nogami. Nad 30 oseb je iskalo prve zdravniške pomoči v ambulanci Rdečega križa. Večjih nesreč ni bilo. Samo neki sofer je zavozil na hodnik in se zaletel z avtomobilom v bližnjo hišo. Avtomobil je namreč na ledu spodrsnil in sofer ga ni mogel ustaviti.

Tudi v Brnu se je pripetilo več nesreč. V torek dopoldne je začelo deževati, na kar se je nebo zjasnilo in pritisnil je mraz. Ulice so bile takoj pokrite z ledom. Hoja po hodnikih je bila zelo nevarna. Mnogi pasanti so se pri padcu težko poškodovali. Nekateri so odpeljali v bolnico z zlomljenimi rokami ali nogami, drugi so iskali sami zdravniške pomoči. Ranienci so večina starejši ljudje.

Iz Berlina poročajo, da so morali v torek odpeljati v bolnico nad 50 oseb, ki so na ledenih hodnikih padle in se poškodovale. V Parizu je mraz nekoliko ponehal, pač pa vlada v ostali Franciji še vedno huda zima. V Nancyju je bilo v torek 20° pod ničlo, v Grenoblu 9, v krajih ob reki Loiri 11 do 20, v Bordeauxu 7 stopinj. V Parizu so zamrzle v ponedeljek 4 osebe, v ostalih krajih pa 11 oseb.

V Italiji so divjali v ponedeljek in torek silni snežni meteži, ki so povzročili veliko škodo. Brzjavne in telefonske zveze so bile pretrgane. Tudi električni tok je bil v mnogih krajih ustavljen, tako da so morale mnoge tovarne ustaviti obrat. — Nekatera mesta so ostala brez razsvetljave.

Spanijo je zadel val hude zime. Celo v Andaluziji je padla temperatura pod ničlo. V Madridu so imeli 8 stopinj, v nekaterih drugih krajih pa celo 12 stopinj pod ničlo, kar je za Spanijo nekaj izrednega. Promet je bil skoraj popolnoma ustavljen. Oni vlaki, ki še vozijo, se ne drže vznožja reda. Snežni meteži so pretrgali mnogo brzojavnih in telefonskih zvez. Ostra zima je zahtevala mnogo človeških žrtev.

Iz Hamburga poročajo, da je zavozil parnik «Heelken» med vožnjo iz Stockholma v Leningrad med ledene gore, ki so ga tako poškodovale, da se je potopil. Posadka se je pravočasno rešila.

Nemški listi poročajo, da se vale po Renu debele ledene plošče. Tudi pritok Mosel prinaša mnogo ledu. Led se je nakopičil tako, da so morali promet na reki Mosel ustaviti.

Holandski listi poročajo, da je le-

žala v ponedeljek in torek nad Holandsko prava londonska megla. Posebno v zapadnih krajih je bila megla tako gosta, da so morali promet večinoma ustaviti. Vozili so samo nekateri osebnih vlakov. Na nekem železniškem prehodu je vlak v megli povozil dve deklici in enega delavca. Na nekem drsališču se je udrl led. Utonilo je 7 oseb.

V Severni Ameriki dežuje v nekaterih krajih nepretrgoma že več dni. V državah Tennessee, Alabama, Mississippi in Kentucky so nastale velike poplave. Mnogo hiš je bilo porušenih in odplavljenih, nad 15.000 ljudi je brez strehe. Pogrešajo okoli 20 oseb, ki so verjetno postale žrtve povodnj.

Iz Singapura prihajajo poročila o velikih poplavih v malajski državi. Poplave so zavzele tako ogromen obseg, kakršnega ne pomnijo. Ves železniški in poštni promet je ukinjen. Več mest je popolnoma pod vodo. Poplava je zahtevala mnogo človeških žrtev.

Določitev spola in rase po krvi

Iz Moskve poročajo o novem važnem odkritju znanega leningradškega zdravnika dr. Manojlova, ki se je že ponovno proslavil na polju preiskovanja krvi. Dr. Manojlov je sedaj baje odkril način, kako se da določiti spol po krvi. Z njegovo metodo se da baje spol določiti skoraj z absolutno sigurnostjo. Manojlov meša kri s svojim reaktivom. Pod vplivom tega reaktivnega izgubi kri nekaterih ljudi svojo barvo, pri drugih se pa sploh ne izpremeni. V prvem primeru gre za moško, v drugem za žensko kri. Na ta način se da določiti spol z 98 odstotno verjetnostjo.

Dr. Manojlov trdi, da se lahko določijo na podlagi analize krvi noseče ženske tudi spol deteta. Ako pokaže materina kri znak moške reakcije, torej ako izgubi kri svojo barvo, bo dete moškega spola, v nasprotnem slučaju pa ženskega. Verjetnost znaša 83%.

Dr. Manojlov pa ni ostal pri tem odkritju. Zdi se je lotil problema, kako ugotoviti na podlagi krvi človeško raso. Naprosil je razne bolnice in klinike, naj mu pošljejo v svrhu analize kri, ne da bi navedle raso dotičnih oseb. Od 222 eksperimentov se je posrečilo 187.

Nesrečno novo leto

Kakor smo že poročali, čaka starejše samce v Italiji nesrečno novo leto. Mussolini ima fiksno idejo, da mora vse reformirati. Tako se je lotil tudi starih samcev, ki jim zameri, ki niso pravočasno poskrbeli za razmnoževanje fašistovskega rodu. Italijanski samcem se obeta zelo kritično novo leto. 1. januarja 1927 stopi namreč v veljavo usodni zakon, ki ga je ministrski svet že sprejel. Mussolini pa podpisal. Zakon določa, da morajo plačevati posebne davke vsi neženjeni moški od 25.—65. leta. Odredba se pa ne tiče starih devic, ker je Mussolini mnenja, da ženska ni kriva, da ostane devica. Dekleta bi se rade omožile, samo če bi jih kdo maral. Drugače je s fanti, ki so postali glede zakonskega jarma preveč oprezní in bojeli. Tem je treba podkuriti s posebnimi davki, da se ne bodo več tako izogibali nežnega spola.

odnosno da prevzamejo tudi posledice ljubavnega razmerja. Stari samci imajo navadno ženske zelo radi, samo posledic se boje. In Mussolini jim hoče stopiti na prste. Omenjeni zakon ima namen dvigniti materinstvo in uvesti kontrolo nad porodi.

Mussolini je izjavil, da je ta zakon najznačilnejša poteza fašistovskega režima, ker bo prisilil moške prevzeti moralno in gmotno odgovornost za ljubavno razmerje. Dohodki od davkov, ki jih bodo morali plačevati odslej ne-ženjeni moški, se bodo porabili za narodni institut za ohrano materinstva. Ta zavod ima za novo leto na razpolago samo 11 milijonov lir, potrebuje pa 60 milijonov. Zavod skrbi zdaj za 30.000 mater in 20.000 otrok.

Smučarji, pozor!

Smučarski kroji od 750 Din naprej iz najfinejšega švedskega impregniranega lodna pri trvdki

Drago SCHWAB, Ljubljana.

Moderen lovec v pragozdu

Nekoč je bil lov v pragozdu nevarno početje. Treba je bilo ne le osebnega junaštva marveč tudi mnogo spretnosti in poznanja razmer. Zato so bili takrat lovci, ki so prodirali v prašume, veliki junaki in slavni možje ne le pri divjih plemenih, marveč tudi v očeh Evropejcev. Z napredkom tehnike je ta slava ginevala a vendar puška sama tudi danes ni še vse. Kljub izborni lovski opremi je treba še nekaj junaštva, ker končno lev ali tiger ni zajec!

Vsej tej idili pa mislijo napraviti konec. A to ni morda kak hipermoderen Anglež, marveč indijski maharadža Nagaipura Sandat Ali Khan. Po njegovem naročilu je bil te dni izdelan v neki londonski tvornici specialno konstruiran lovski avto, ki ga namerava uporabljati izključno za lov v džunglah in pragozdovih. Izdelan je po posebnih načrtih njegovih inženjerjev. Zunanost avtomobila se v marsičem razlikuje od običajnih. Z barva sama je povsem različna. Preplešan je z najrazličnejšimi barvami zeleno rmenjo, rjavo rdečo, itd., a vse te barve so medsebojno pomešane, in neenako razdeljene, tako da je že zunanost avtomobila popolnoma prikrojena za okolico v pragozdu. Avto je opremljen z močnimi električnimi žarometi, ki se lahko naravnajo v poljubno smer ter lahko daleč naokoli razsvetlijo okolico. Indijski princ računa, da se bo tako ne le lahko z avtomobilom popolnoma približal pragozdnim zverem, marveč jih bo mogoče z nenavadno in močno svetlobo naravnost oslepiti in tako popolnoma mirno in sigurno streljati.

Motor sam ima 50 HP. Kolesa so konstruirana na popolnoma svojevrsten način ter prirejena tako, da se lahko krcati tudi na najbolj neravnih tleh, gredo preko podrtih dreves, jarkov itd., kakor vojaški tanki. Sprejdi in zadaj se nahajajo jeklene ščitne plošče, da branijo šest oseb, ki imajo prostora v avtomobilu, a tudi sicer je avto najmoderneje opremljen. Skupni stroški za ta avto znašajo malenkost 3 milijonov frankov ali v našem denarju nad 6 milijonov dinarjev.

Mladi princ je še le lani zasedel prestol in prišel tako do ogromnega bogastva. Avto je naročil o priliki svojega

nedavnega obiska v Evropi. Z novim avtomobilom ima veliko veselje. Lov ponoči bo nedvomno bolj zanimiv kakor po dnevu. Sicer pa ne bo nič kaj posebno nevarno in tudi ne posebno lovsko, vzletji se v oklopnem avtomobilu in streljati iz varnega zavetja na presenečene zverine.

KARINA BELL

Prekrasna igralka svetovnega slovesa igra glavno vlogo v najlepšem dosedanjem NORDISK-večfilmu

„Pleši Bajaco!“

V Beogradu se ta večer predvaja nepretrgoma, že četrty teden!

Presenetljivi uspehi brezžičnega brzjojava

Iz Newyorka poročajo, da se je posrečilo akademiji glasbe v Brooklynu dobiti radiozvezo s celim svetom. Siroj sveta so poslušali ljudje koncerte omenjenega glasbenega zavoda. Mesta v vseh delih sveta in parkiri na sedmih morjih so odgovarjali tudi na brzjoavko, ki jo je poslal predsednik Radio Corporation of America, general James Harbord. General je izjavil v imenu brooklynske trgovske zbornice sledeče:

«Vsem parnikom: Sporočite prošim, koliko milij stde oddaljeni od Newyorka in San Franciska.»

Čez eno minuto so sledili odgovori. Parnik «Carmania» je sporočil, da je oddaljen od Newyorka 1690 angleških milj, parnik «Blue Triangle» 1274, parnik «President Lincoln» 1340 milj. Poleg teh so odgovorili še mnogi drugi parniki.

General Harbord se je obrnil po ra-

diu v razna inozemska mesta s prošnjo, naj ga obveste o vremenu. Pariz je odgovoril čez 1 minuto 50 sekund, da ima hudo zimo. London, Berlin, Buenos Aires in Honolulu so odgovorili čez 4 minute. Operater iz Honolulu je odgovoril, da je v mestu krasno vreme in da se ljudje navdušeno kopljejo. Postaje Radio Corporation na Long Islandu in v San Francisku sta bili v zvezi s številnimi postajami na obali. Vsi poizkusi so se sijajno obnesli.

× Število prebivalstva Francije. Glasom ljudskega štetja, ki se je izvršilo v marcu 1. 1926, znaša število prebivalstva Francije 40.743.851 duš, med temi 2.498.000 tujecev. Število prebivalstva je od leta 1921 dalje naraslo za poldrugi milijon oseb, pol milijona odpade na Francoze, 1 milijon pa na doseljene inozemce.

× Vlomi pri diplomatih. Berlinski vlomi so prešli na novo polje. Začeli so z vlomi pri diplomatih. Tako so o Božiču vlomili v stanovanje argentinskega vojskega atašee in odnesli razne dragocene stvari v vrednosti 15.000 mark. to je okoli 215.000 Din. Istotako so poseleli tajnika francoskega poslanstva in odnesli več obelov in razne druge predmete.

× Strahovita nesreča v Franciji. V Metz u v Franciji je nastala te dni strašna nesreča. Neka parška trvdka gradi tam visok plavž, pri katerem je bilo zaposlenih več delavcev. V torek se je plavž, ki je bil visok 25 m, porušil in z njim vred je tresčilo v globlino 30 delavcev. Šest delavcev je bilo takoj mrtvih. Pravi vzrok nesreče ni znan.

× Pižama kot plesna toalet. Na prvem velikem kostimiranem balu v kraljevi operi v Londonu se je pojavila pižama kot najnovejša in najmodnejša plesna toalet. Naravno, da je izzvala veliko senzacijo, toda očividci pripovedujejo, da je zelo okusna in da je na mali osvojila vso londonsko elito. Mnoge dame so celo s pridrevidne odhitele nazaj domov ter se vrnile v svojih pižamah. Velika dvorana je izgledala kot velika spalnica. Gotovo se bo ta «moda» tudi pri nas kmalu udomačila.

Sijajni uspeh pri vseh včerajšnjih predstavah! Senzacija dneva!

Cesarica Elizabeta

duševno osamljena vladarica

Franc Jožef I.

avstrijski cesar

LJUDEVIT II., KNEZ BISMARCK, RICHARD WAGNER, BARONESA TIRNAU prekrasna dvorna dama in še druge znane osebe vidimo v razkošnem monumentalnem filmu

Strašna usoda kralja ...

Ljubav — zahrbtnost — intrige — dvorna kamarila.

V glavnih vlogah: Thea von Auersperg, Grofica Esterhazy, Eugen von Preis, Olaf Fjord itd.

Reklamne fotografije niso razstavljene, ker so vse v Avstriji zaplenjene.

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. 9. Preskrbite si pravočasno vstopnice

Ker je zanimanje za ta senzacionalni film izredno veliko

«ELITNI KINO MATICA». najuglednejše kino v Ljubljani Tel 124

Ako hočete biti lepi

ako se hočete veseliti nad svojim dobro negovanim licem, svojim rokami in svojimi vedno lepše postajajočimi lasmi, uporabljajte tudi V. K. mi:

Fellerjeva mila zdravja in lepote z znanko «ELSA» — nlemenite; še kakovosti, vsebujejo medicinsko preizkušene, dobro delujoče sestavine, ki se vpijejo v kožo in jo oplemenjujejo:

Poizkusite enkrat: Elsa-ljiljno mlečno milo; Elsa-rumenjakovo milo; Elsa-glicerinsko milo; Elsa-boraksovo milo; Elsa-katransko milo; Elsa-milo za brtje — in nikdar ne boste hoteli uporabljati drugega mila — Za poizkus 5 kom Elsa-mila že z zavojnino in poštino vred 52.— Din.

To cene se r. zumejo le če se pošlje denar vnaprej, ker se vrati povsotju poština zviša za 10.— Din. — Naročilo nasloviti razločno ta kole:

Eugen V. Feller, lekarnar v Stubici Donjoj, Elsatrg broj 238, Hrvatska

Srečno in veselo novo leto želi

Fran Lukič

konfekcijska trgovina

Pred škofijo št. 19

overien prodaja alic srečk
razvane razredne ometie
Irag. R. Kolaković
BEOGRAD

modaja na veliko u malo
ja bolje urejena poslovica
vrste Daje najugodnejše
ogot: za prodajo rečk
užben načrt z navodilom
ušem vsake mu brezplačno

Orvana, otovana, zimica, žiče
elozha, garnituro

Rudolf Sever
Ljubljana, Marjin trg
nasproti Frančiškanske cerkve
87 1

van Brice, Ljubljana

ristatejša slovenska plesarski
in učarska delavnica

«isto čisto to u. Osovovališ»
«ovrtiča» «varne» «vnapj»
«vnapj» «vnapj» «vnapj»
«vnapj» «vnapj» «vnapj»

Premog - drva

LJUBJA, Aralia Petra trg 8.
telefon 220

Gostilno

na prometnem kraju —
iščem v najem, ev kupim — Ponudbe pod
«Gostilna/4074 na upravo
«Slov. Naroda».

Traži se za Ljubljano

zastupnik

parobrodarskog društva
koje prevaža putnike u
Ameriku, koji bi uz ino
zanimanje preuzeo to
zastupstvo uz proviziju
Fonude se umoljavaju na
upravo lista pod «Za-
stupnik parobrodarskog
društva/4087».

OCARINJENJE

vseh uvoznih zvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro,
skrbno in po na nižji tarhi Rajko Turk, carinski
posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9, nasproti
carinarnice Revizija pravilnega zaračunavanja carine po
meni teklariranega blaga in vse informacije brezplačno

Zahvala.

V naši težki boleti vsled nemadne izgube naše
srčno ljubljene soproge, mamice, hčerke, sestre, tete
in svakinje

Jožice Brinšek roj. Švigelj

«mo prejel mnogo dokazov isrenega sočutja za ka
tere izrekamo našo sreno zahvalo vsem dragim so
od 10.000 prijateljem in znancem
N.daj se našo eie zaupljivo vsem, ki so
o spremili k večnemu počitku.

Ljubljana-Brest, 30. decembra 1926.

Žaljeobci ostali

Išče se večje

stanovanje

ali pa tudi 2-3 sobe sku-
paj za takoj, proti do-
brenju plačila v centru-
mu mesta. — Ponudbe
pod «Takoj na razpola-
go/4088» na upravo «Sl.
Naroda».

Ondulacija

vodne ondulacija striže-
nje barvanje las, manik-
kura — naj: neje se iz-
vršuje v damskem salo-
nu — «KELSI» Ljub-
ljana, Kopitarjeva ul. 1.

Primer: a novoletna darila:

TRI-KO-PERILO

za moške, zene in otroke, volna v raznih barvah
rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za
olarje in lovce, dezniki, kloti, štoni, zepni robci, palice,
ilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače
čevljarje in brivce edino le pri trvdki

Josip Petelinc

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika.

vamizije cene Na veliko in malo

LOKOMOBILI

MOTORI

GATERI

PINI & KAY

KOMPL. PILANI

POVOLJNI PLAČEVNI USLOVI

Braća FISCHER B.

ZAGREB, Pantovčak 1b.

Prometni zavod za premog d. d.

v Ljubljani prodaja

premog

iz slovenskih premogovnikov

seh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah pre-
mogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijsko
podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koka

sake vrste in vsakega izvora in priporoča posebno prvovrstni
čkoskovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo
kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d.
v Ljubljani Miklošičeva cesta 15